

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. I. Refertur opinio damnata, & quibus auctoribus attribuatur; & præmittuntur alia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

fit, quod hæc damnatio contenta in hoc decreto, loquatur etiam respectu proximi in singulari. Propositio ergo, quæ negat teneri nos diligere proximum in singulari actu interno, formali, damnata manet in vim huius decreti. Et idem dicendum est respectu propositionis 11. quæ etiam de dilectione proximi in singulari intelligitur.

45. Colligitur quarto, quid dicendum sit in hac quæstione, an hæc propositio, *Satisfacit præcepto diligendi proximum, qui illi succurrit in necessitate, non propter dilectionem ipsius, sed solum propter dilectionem Dei*, subiaceat huic damnationi? Et pro parte affirmativa videtur urgere; quod in obiecto huius propositionis videtur deficere actus internus, & formalis dilectionis proximi, quod est contra propositionis decimæ damnationem: & quod videtur affirmari, impletio præcepti per solum actum externum succurrendi: quod est contra damnationem undecimæ.

46. Sed dicendum est, hanc propositionem non subijci damnationi. Et ratio est. Nam diligere actu interno, & formali est velle bonum alicui: sed qui vult succurrere proximo propter dilectionem Dei, vult bonum proximo actu interno, & formali voluntatis: ergo in eo casu non deficit actus internus, & formalis. Et ideo. P. Granado 2. 2. controv. 3. tract. 6. disp. 6. n. 2. dixit: *Tunc enim tenetur quis per se loquendo, succurrere proximo, si possit, ac proinde habere voluntatem succurrendi; quæ quidem voluntas amor est.* Neque obest, quod obiectum formale motivum sit ipse Deus: nam actus veræ charitatis erga proximum habet pro obiecto motivo formali ipsum Deum; & pro obiecto materiali ipsum proximum; & tamen

est perfecta dilectio proximi.

47. Colligitur quinto non subiacere huic damnationi hæc propositio; *Tenemur diligere proximum in singulari actu interno; & formali per accidens, scilicet in occasionibus necessitatis sublevanda, vel toleranda; non vero [per se.] id est, extra occasiones necessitatis.* Patet hæc assertio ex dictis cap. 2. & 3.

DISERTATIO IX.

An divites seculares excusentur ab obligatione erogandi elemosynam, ex eo quod cavere dicantur superfluis statui.

CAPVT. I.

Refertur opinio damnata, & quibus autoribus attribuitur; & præmittuntur alia.

SUMMARIVM.

Quibus Authoribus attribuitur propositio damnata. num. 1.

Quare abstinendum sit à quadam quæstione. num. 2.

Quæ sint necessaria, & quæ superflua ad naturam, & ad statum. n. 3.

Quotuplex sit necessitas? num. 4.

Quid sit necessitas gravis. n. 5. & 6.

Qui sit necessitas communis num. 7.

An ad gradum extremae necessitatis reducatur necessitas evidenter urgens? num. 8.

Quomodo in extrema necessitate sit gravis obligatio succurrendi? n. 9.

An

An sit certum teneri divites sub culpa gravi ad succurrendum graviter indigenti? num. 10.

1. **P**ropositio duodecima ex damnatis hæc est, *Vix in secularibus invenies, etiã in Regibus, superfluum statui: & ita vix aliquis tenetur ad eleemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo statui.* Filguera ad hanc

Filg. propositionem pag. 66. eam attribuit P. Vazquio. Et ante ipsum Gonetus

Vazq. in disert. de Probabilit. num. 152. eam eidem attribuerat Sed debuit eam

Gonet. tribuere etiam Caietano in sum. verb. *Eleemosyna.* illis verbis, quæ

Caiet. formaliter transcripsi in 3. part. Crif. Theol. disp. 57. c. 3. Art. 3. num. 113.

2. Sed ibidem num. 118. proposui eam quæstionem, an propositio damnata sit eadem cum doctrina P. Vazquij. Quia tamen ad veritatem doctrinæ stabilendam parum refert, an doctrina damnata sit huius, an illius Authoris; ideo à decisione eius quæstionis abstinui, & num. 120. dixi, in ea quæstione consuli debere Sacram Congregationem.

3. Pro intelligentia ergo tam propositionis damnatæ, quam doctrinæ tuendæ ad praxim, breviter notanda sunt aliqua, quæ docui cum communi sententia Doctorum in 1. part. Crif. Theol. disp. 20. cap. 1. Præmitto ergo primo, alia esse necessaria ad naturam, alia ad statum. Necessaria ad naturam sunt, quæ præcisè requiruntur ad vitam conservandam. Necessaria ad statum dicuntur ea, quæ ad suum, sibi que coniunctorum statum conservandum requiruntur. Similiter superflua nature dicuntur ea, quæ superflua sunt, exceptis necessarijs ad vitæ sustentationem. Superflua autem statui sunt ea, quæ superabundant, post sumptus impenso in necessarijs ad vitam, & ad statum.

4. Præmitto secundo, triplicem necessitatem distingui communiter à Doctoribus, scilicet extremam, gravem, & communem. Extrema est, quæ ponit aliquem in discrimine proximo vitæ, nisi ei subveniatur hic & nunc, neque apparet aliquis, qui ei effective succurrat. Et quidem varij sunt casus, quos Theologi admittunt ad gradum extremæ necessitatis, quos ibid. proposui num. 3. & 4.

5. Necessitas gravis, iuxta communio rem explicationem, est, quando ex defectu rerum necessariarum est in periculo proximo incidendi in miseriam magnam, aut re ipsa versatur in ea: V. g. quando quis est in periculo proximo incidendi in iacturam notabilis partis bonorum, vel incidendi in magnum morbum extra periculum proximum vitæ; vel in necessitatem quasi perpetuæ famis. Et melius declaratur necessitas gravis, si dicamus eam esse, *Que vitam reddit miseram, & nimis molestant.*

6. Pro cuius necessitatis gravis maiori explicatione addidi num. 6. hanc periodum. [Iuxta quæ esset in gravi necessitate constitutus, qui per multos dies solo pane, oleis victitaret; qui ita esset nudus, ut vel illi esset ad magnam ignominiam, vel ei impenderet præ frigore periculum gravis morbi contrahendi: item ille, cui esset nimis molestum super pavimento, aut tabula dormire. Hæc enim omnia, & similia vitam reddunt miseram, & nimis molestant si autem ille haberet suppellectilia, sine quibus posset absque gravi molestia, & ignominia transigere, quibus venditis, posset ab ea miseria egredi, non esset constitutus in gravi necessitate. Et ideo samina, quæ iocalia aurea, vel argentea retinet, & tamen solo pane victitat, non patitur gravem necessitatem, nisi illa ad aliam si millemne-

cessi-

cessitatem sublevandam reservanda essent. Gravem etiam patitur necessitatem, qui duram subito captivitate, aut diuturno tempore detinetur in carcere nimis molesta. Vide P. Petri Hurt. 2. 2. tom. 2. disp. 159. à §. 78. vbi distinguit quatuor genera necessitatis gravis, pertinentia ad vitam, ad honorem, ad dignitatem, & ad fortunas.]

7. Ibidem num. 7. dixi, necessitatem communem esse eam, ex qua aliquod incommodum sequitur in necessarijs ad vitam, & statum; quod tamen non reddat vitam nimis miseram, & molestat, iuxta statum patientis. Talem necessitatem pati solent pauperes, qui ostiatim mendicant in civitatibus magnis, & eo tempore, in quo est abundantia annonæ. Aliquando enim sic mendicantes solent premi necessitate gravi, præcipue in oppidis parvis, vel tempore sterilitatis.

8. Præmitto tertio, ad gradum extremæ necessitatis reduci necessitatem evidenter urgentem, quæ ab alijs vocatur quasi extrema. Est enim illa, in qua, licet non periclitetur vita, est tamen periculum proximum incidendi in gravissimam calamitatem. De hac necessitate evidenter urgenti dixi in 3. part. Cris. Theol. disp. 80 c. 1. cum S. Thoma, in illa discurri debere eodem modo, ac in extrema.

9. Præmitto quarto, esse certissimum apud omnes, teneri divitem sub mortali succurrere extreme indigenti saltem ex superfluis statui. Item apud graves Auctores esse certum, quod in extrema necessitate tenetur sub mortali dives opitulari, etiam ex necessarijs ad statum, quæ sunt superflua naturæ, maxime si fieri potest sine gravi dispendio sui status. Vide quæ dixi in ea disp. 20. cap. 1. à n. 9.

10. Præmitto quinto, me ibid. cap. 1. art. 2. tradidisse tamquam cer-

tum, præcipue à principijs intrinsicis, teneri divites sub reatu culpæ gravis ad succurrendum pauperi graviter indigenti, saltem ex superfluis statui. Vbi ostendi, hanc sententiam doceri tamquam certam à P. Suar. Granado, Petro Hurtado, Vazquo, & Mag. Bañez, imò & P. Vazquez docet, non solum ex superfluis statui, sed etiam ex necessarijs ad statum, quæ superfluum nature, succurrendum esse gravi necessitati, sub reatu culpæ gravis. Et certitudinem huius conclusionis ibidem late ostendi ex pluribus testimonijs Sacre paginæ, & testimonijs Sanctorum Patrum.

Suar.
Grana.
Pet.
Hurt.
Vazq.
Eañez.

C A P V T II.

In quo sensu accipiatur id, quod supponitur in propositione 12. quod aliquando dives ad eleemosynam teneatur tantum ex superfluis statui?

SUMMARIVM.

• Certum est aliquando divites teneri ad eleemosynam tantum ex superfluis statui. n. 11.

Opinio docens ex sola superfluitate bonorum oriri obligationem erogandi eleemosynam n. 12.

Opinio contraria id negans n. 13.

Sensus propositionis non est iuxta primam opinionem, sed iuxta secundam. n. 14. & 15.

11. **S**upponitur in propositione, & consequenter in damnatione eius, quod aliquando dives tenetur ad eleemosynam, non ex necessarijs ad statum, sed tantum ex superfluis statui. Quæ propositio certa est, & indu-